

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 26 серпня 2015 року № 2-1

м. Київ

Про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 та 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. За результатом розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС), отримавши в 2013 - 2014 роках і першому півріччі 2015 року з Державного бюджету України на забезпечення своєї діяльності досить значні бюджетні асигнування (близько 8,8 млрд. грн., або 85,0 відс. від загальних видатків), не забезпечила належного контролю за їх використанням. Як наслідок, при закупівлі товарів, робіт і послуг з порушенням чинного законодавства було витрачено 4329,9 тис. грн., з порушенням встановленого порядку – 1138,5 тис. гривень. При цьому більша частина бюджетних коштів (7,5 млрд. грн.) витрачена на утримання особового складу та комунальні послуги, і лише 413,1 млн. грн. (4,7 відс. від загальних видатків) використані на оновлення пожежної та спеціальної техніки, закупівлю обладнання та капітальний ремонт.

Недостатніми виявилися заходи, які вживалися ДСНС щодо виконання пропозицій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту, через що основні причини порушень не були усунені, що призвело до подальшого нерезультативного використання бюджетних ресурсів.

2. Не запобігла фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів існуюча в ДСНС система внутрішнього аудиту, яка за своєю структурою, складом і ступенем укомплектованості підрозділів внутрішнього аудиту не спроможна була охопити всі бюджетні установи та проводити аудиторські дослідження комплексно і централізовано.

Внаслідок цього більшість підрозділів цивільного захисту роками залишаються поза внутрішнім контролем, що створює ризики зловживань і передумов для виникнення порушень фінансово-господарської діяльності при плануванні та використанні бюджетних коштів.

Не дали позитивних результатів проведені внутрішніми перевірочними комісіями щорічні інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів, які здебільшого проводилися формально, а рівень відшкодування заданих збитків виявився надто низьким: із виявлених у 2013 році порушень на суму 3120,1 тис. грн. відшкодовано 711,5 тис. грн., або 22,8 відс., у 2014 році з 2641,9 тис. грн. відшкодовано 970,7 тис. грн., або 36,7 відсотка.

3. Не дотримано органами і підрозділами цивільного захисту принципу максимальної економії та ефективності при закупівлі пально-мастильних матеріалів. Укладаючи договори про закупівлю пального, їх умови шляхом укладання додаткових угод неодноразового переглядалися, що призводило до збільшення вартості ціни на пальне, яке зрештою придбавалося за максимальними цінами, що діяли на АЗС України, а іноді перевищували їх. За такою схемою переможцем процедури закупівлі визначався той учасник, який пропонував найнижчу ціну, а після укладання договору реалізовував пальне за найвищими цінами, отримуючи надприбутки.

Зокрема, головним управлінням ДСНС України в м. Києві внаслідок економічно непрорахованих управлінських рішень в 2014 році було придбано на 20,4 тис. літрів пального менше, ніж це передбачалося первинними умовами договорів. Водночас придбання пального за первинними договірними цінами дало б можливість зекономити 37,7 тис. грн. бюджетних коштів.

Головне управління ДСНС України в Запорізькій області при проведенні в 2013-2014 роках конкурсних торгів на закупівлю пально-мастильних матеріалів не відхилило пропозицій їх учасників, які не відповідали умовам документації конкурсних торгів, і уклало договори про придбання пального на загальну суму 2881,5 тис. грн., що є порушенням вимог Закону України "Про здійснення державних закупівель".

4. Відсутність належного контролю з боку головних управлінь (управлінь) ДСНС України за фінансово-господарською діяльністю підпорядкованих підрозділів призводила до понадлімітного споживання енергоносіїв, комунальних та інших послуг. Лише підрозділами головного управління ДСНС України у Хмельницькій області та управління ДСНС України в Кіровоградській області понад встановлені ліміти спожито енергоносіїв і води на суму 350,2 тис. грн., а на комунальні послуги з порушенням бюджетного законодавства витрачено 1299,3 тис. гривень.

Бюджетною установою "Служба координації авіаційних робіт з пошуку і рятування" ДСНС України (м. Київ) на оплату послуг зв'язку з порушеннями бюджетного законодавства витрачено 7,5 тис. гривень.

Без оформлення орендних відносин у приміщеннях аварійно-рятувального загону спеціального призначення головного управління ДСНС України в м. Києві з 2009 року розміщується управління забезпечення

Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України (м. Київ). У результаті сума невідшкодованих понесених витрат аварійно-рятувальним загоном становила 1437,4 тис. гривень.

5. Існуюча в ДСНС система грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту передусім передбачає додаткові його види і преміювання, що у декілька разів перевищують основну (тарифну) частину цього забезпечення. Надання переваги додатковим видам грошового забезпечення у підвищених розмірах призводить до недиференційованого його збільшення усім категоріям осіб незалежно від займаних посад, спеціальних звань, вислуги років, внаслідок чого втрачається стимулююча роль додаткових виплат і зростають обсяги видатків на оплату праці.

Не дали позитивних результатів прийняті ДСНС у 2013-2014 роках управлінські рішення щодо забезпечення органами і підрозділами цивільного захисту нарахування грошового забезпечення особам рядового і начальницького складу у розмірі не менше 2000 - 2100 гривень. Прийняття цих рішень додатково збільшило питому вагу додаткових виплат і преміювань, а відтік професійних кадрів через неналежне грошове забезпечення триває і на сьогодні. Лише в 2015 році некомплект особового складу служби цивільного захисту порівняно з 2013 роком збільшився на 8382 од. і становить 13253 од., або 17,8 відс. від загальної штатної чисельності ДСНС (74465 од.), що негативно позначається на виконанні нею завдань з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, проведення пошуково-рятувальних й інших робіт.

Неналежний контроль за плануванням і використанням коштів, недотримання штатної дисципліни та інші недоліки в організації оплати праці призводили до численних порушень у використанні бюджетних коштів. Зокрема, управлінням забезпечення Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України на оплату праці та відряджень з порушенням чинного законодавства та встановленого порядку було витрачено 311,0 тис. гривень.

6. Потребують системного удосконалення нормативно-правові основи регулювання діяльності сил цивільного захисту. Так, Кабінетом Міністрів України не віднесено до повноважень жодного міністерства питання забезпечення формування та реалізації державної політики, зокрема, у сферах цивільного захисту, що є недотриманням Закону України "Про центральні органи виконавчої влади". Крім того, Урядом не встановлено згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України порядок організації та забезпечення охорони від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів.

Внаслідок тривалих процедур погодження із зацікавленими органами виконавчої влади проектів нормативних актів і досі не внесено на розгляд Уряду проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня", а також не розглянуто внесений йому на розгляд МВС проект постанови Кабінету Міністрів України

"Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій". Зволікання із затвердженням цих проектів створює ризики зриву виконання взаємоузгодженого комплексу організаційних і практичних дій (заходів) щодо проведення аварійно-рятувальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру державного рівня.

За результатами обговорення та на підставі вищевикладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій затвердити.

2. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій направити ДСНС з пропозиціями:

- переглянути умови грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу шляхом підвищення розмірів їх посадових окладів залежно від займаної посади, спеціального звання, особливостей проходження служби тощо, зменшивши в структурі грошового забезпечення питому вагу додаткових видів і стимулюючих виплат, та надати відповідні пропозиції до МВС;

- переглянути систему внутрішнього аудиту з метою підвищення ефективності та результативності її функціонування;

- забезпечити ефективний внутрішній контроль за результативним і цільовим використанням бюджетних коштів на забезпечення діяльності органів і підрозділів цивільного захисту;

- вжити заходів щодо усунення виявлених порушень при використанні бюджетних коштів і притягнення до відповідальності винних у цьому посадових осіб.

3. Направити рішення Рахункової палати Кабінету Міністрів України з рекомендаціями:

- доручити МВС разом з ДСНС розробити проект Закону України "Про внесення змін до Кодексу цивільного захисту України" у частині розмежування повноважень між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в цій сфері, для внесення його на розгляд Верховній Раді України;

- прискорити розгляд внесеного МВС проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій";

- зобов'язати МВС внести на розгляд Уряду проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня";

- встановити згідно з пунктом 7 частини другої статті 17 Кодексу цивільного захисту України порядок організації та забезпечення охорони від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів.

4. Направити рішення Рахункової палати Міністерству внутрішніх справ України з пропозиціями:

- спільно з ДСНС розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект Закону України "Про внесення змін до Кодексу цивільного захисту України" у частині розмежування повноважень між центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в цій сфері;

- внести на розгляд Уряду проекти постанов Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня";

- переглянути спільно з ДСНС умови грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу шляхом підвищення розмірів їх посадових окладів залежно від займаної посади, спеціального звання, особливостей проходження служби тощо, зменшивши в структурі грошового забезпечення питому вагу додаткових видів і стимулюючих виплат, та надати відповідні пропозиції до Кабінету Міністрів України.

5. Поінформувати Верховну Раду України про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

6. Направити Звіт про результати перевірки використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій народному депутату України Геращенко А.Ю. на запит від 27.03.2015 № 80/762-1658, оголошений на засіданні Верховної Ради України 10.04.2015.

7. Направити інформацію про використання ДСНС у 2011-2014 роках і першому півріччі 2015 року бюджетних коштів з порушенням чинного законодавства до Генеральної прокуратури України для відповідного реагування.

8. Оприлюднити рішення Рахункової палати на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В.І.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута